

Knobbelzwanen *Cygnus olor* met halsbanden

De Zwanengroep Avifauna Groningen doet al ruim tien jaar onderzoek aan knobbelzwanen. Vanaf 1984 loopt een langdurige populatie-studie. Voor dit doel worden jaarlijks vrijwel alle broedvogels en pullen van een metalen pootring voorzien. Door middel van terugmeldingen van dood gevonden vogels en afgelezen ringen wordt getracht populatie-dynamische parameters te kwantificeren als jaarlijkse mortaliteit per leeftijdscategorie, leeftijd waarop begonnen wordt met broeden, immigratie en emigratie.

Het blijkt dat buiten het studiegebied, dat de gehele provincie Groningen omvat, vrijwel geen metalen ringen worden afgelezen. Het is derhalve moeilijk om het aandeel vast te stellen van de vogels die zich buiten het studiegebied als broedvogel vestigen. Bovendien is onduidelijk welke omzwervingen jonge knobbelzwanen maken tot de geslachtsrijpe leeftijd en wanneer en waar ze een partner vinden.

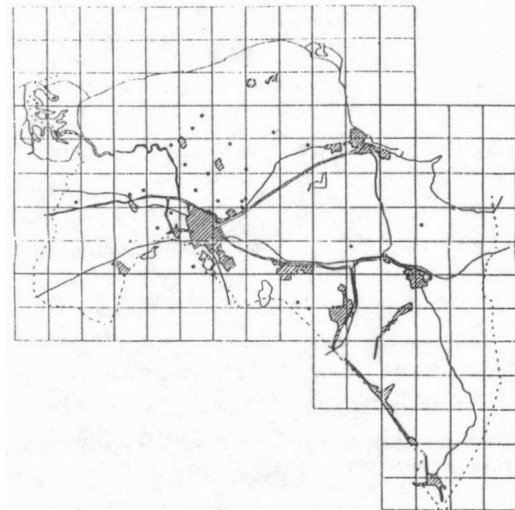
Om in bovengenoemde problemen meer inzicht te verkrijgen, zijn in de nazomer van 1989 vijftig jonge knobbelzwanen, naast de gebruikelijke metalen pootring, voorzien van een gele plastic halsband en pootring met een individuele code. Deze code bestaat uit twee letters gevolgd door twee cijfers en voldoen aan de internationale afspraken die zijn gemaakt door IWRB's Swan Research Group. Met het gebruik van halsbanden is uitgebreide ervaring opgedaan in verschillende Europese landen, waarbij enkele duizenden vogels zijn gemerkt. Het gebruik van deze halsbanden heeft geen kwantificeerbare invloed op overleving en broedsucces bij knobbelzwanen.

In de provincie Groningen werden van alle succesvolle broedparen 25 families willekeurig geselecteerd en werd bij twee van de jongen een halsband aangelegd. In principe werd in elke familie één man en één vrouw gekleurmerkt. Figuur 1 geeft de

ringplaatsen van de gemerkte knobbelzwanenpullen weer.

Waarnemers die knobbelzwanen met halsbanden aflezen, worden verzocht deze waarnemingen (halsbandcode, datum, plaats, liefst met Amersfoort coördinaten en eventuele opmerkingen over relaties met andere vogels) rechtstreeks door te geven aan onderstaand adres. In overleg met het Vogeltrekstation wordt op een ieder een beroep gedaan om de waarnemingen niet aan het VT te sturen, in verband met de extra administratieve belasting en de daarmee samenhangende kosten. De Zwanenwerkgroep automatiseert de gegevens en geeft ze door aan het VT. Bovendien draagt de werkgroep er zelf zorg voor dat waarnemers persoonlijk bericht krijgen over de door hen waargenomen vogels.

Zwanenwerkgroep Avifauna Groningen
p/a Jan H. Beekman
Pluimerstraat 33 A
9711 SV GRONINGEN

Ringplaatsen van jonge Knobbelzwanen met halsbanden, provincie Groningen 1989